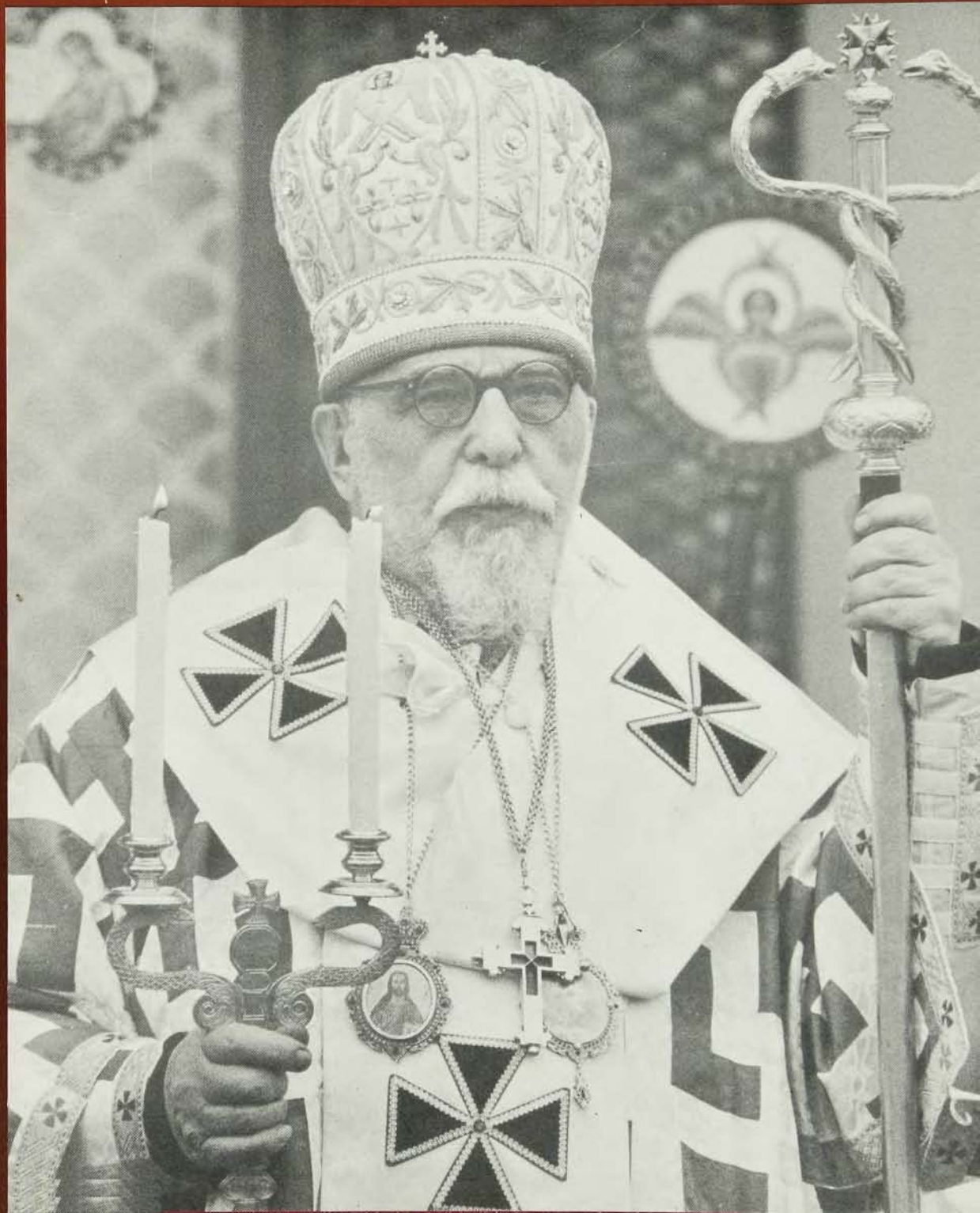

«Ви носії майбутности українського народу... Ви маєте перебрати відповідальність за долю українського народу і будете за неї відповідати перед Богом та історією. Тому учіться, будьте сильні духом і виконуйте заповіді Божі».

ЮНАК

ВЕРЕСЕНЬ 1968 SEPTEMBER

Ілюстратори цього числа: пл. розв. Нана Баранська, пл. розв. Христя Велигорська, пл. сен. Тит Геврик, Софія Лада, Богдан Певний, ст. пл. Юрій Савицький. ● На обкладинці: Блаженніший Верховний Архiepіскоп Йосиф Сліпий під час Служби Божої в Торонті 16 червня ц. р. у присутності понад 50,000 вірних з Канади і США. (Дивись про це в попередньому числі "Юнака" на 2 ст.) — Цю світлинy надруковано за дозволом щоденника "Торонто Дейлі Стар". ● у віконці: цитата із слова Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Йосифа до української молоді у Філадельфії 21 липня ц. р.

PIK VI
Ч. 9 (63)
ВЕРЕСЕНЬ
1968

Сторінка

- 1 Від редакції
- 1 М. Сингаївський: Ромашкове сонце
- 2 Л. Онишкевич: Сучасні визначні українці — Василь Барка
- 2 В. Барка: Розсвіт
- 3 В. Барка: Розрадне
- 3 В. Барка: Туман гролився
- 3 Л. Онишкевич: Нові книжки
- 4 Подруга Гребля: Гутірка з юними друзями
- 5 У. Близняк: Ніля
- 6 Чи помагасмо нашим батькам?
- 7 Ю. Лось: В чому сила України?
- 8 Марічка К.: Поворот
- 10 Поради подружки Дади
- 11 А. Рочий: Про Бескид, полонини та ріки
- 12 Лариса: Роман Бабовал
- 12 Р. Бабовал: Вірші
- 13 Р. Бабовал: Місто вічне як вічність
- 14 Л. О.: Пісней свій край
- 16 Присутня: Курінь УСП-ок "Степові Відьми"
- 17 Пісня Куреня УСП-ок "Степові Відьми"
- 17 А що Ви на це?
- 18 Л. Онишкевич: У 50-річчя українських поштових марок
- 20 Б. Дума: Гурткова прогулянка
- 21 Усміхнися: Марсіянські жарти
- 22 Привіти з пластових таборів
- 24 Хроніка
- 28 Усміхнися!

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Ольга Кузьмович, пл. сен. Любомир Онишкевич, пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Тоня Горохович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиів. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.00, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 50 центів.

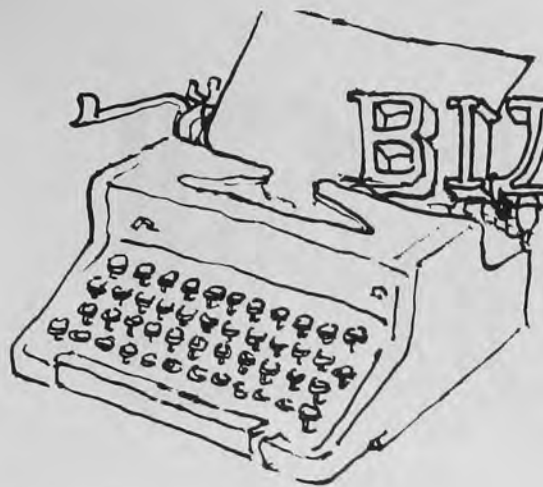
Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Відр Редакції

Дорсгі Подруги і Друзі!

Ще одне літо за нами. Проминули гарячі дні, зоряні ночі, таборові ватри, зустрічі, мандрівки. Залишилися дуже гострі та свіжі спомини.

В одних із Вас ще дзвенить у вухах улюблена таборова пісня, в інших — засушена китичка ромашок ховає ще поцілунки літнього сонця.

Але в усіх однаковий жаль і туга за цим гарним, що неповторно минуло та бажання — далі мандрувати, таборувати, перебувати у близькому собі почуваннями колі.

Однак, час плине і не сила нікому з нас затримати літа.

Хоч-не-хоч треба всім увійти у звичайні рейки, стати до щоденної праці. У цьому переході в буденшину «Юнак» дотримує Вам, як і в усьому, кроку. Він пригадує про обов'язки і завдання — але одночасно розгортає на своїх сторінках ще раз такі недавні Ваші переживання і спомини та ще такий живий запах минулого літа.

Ваша редакторка

Микола Сингаївський

РОМАШКОВЕ СОНЦЕ

Лугами ходить літо,
в борах шумує літо.

Матусенько!

Сьогодні не клич мене. Не жди.
Сідаєм в електричку —
і семафор відкрито.
і цокотять по рейках
шалені поїзди.

На високі насипи
ромашки вибігають —
сонцеголові діти
з лугів і полів.

Вони цвітуть по горах,
вони приходять з гаю.
приносять їх дівчата
з усієї землі.

У вінчики медові
впедуть вечірні роси.
і дівчатам з квітами
жить та не тужить:
ставити у глечики,
заплітати в коси.
любить чи не любить —
цвітом ворожить.
Люди носять помисли,
люди хочуть лірики.
в березових палацах,
в озонних сосняках —
гуляють наречені,
закохані і мрійники
з медовими устами,
з ромашками в руках.

О земле моя щедра.
то лагідна, то грозяна.
твої шляхи обміряти
судилося мені.
Ти вічно заклопотана,
ти вічно у дорозі —
в дніпровській,
у поліській,
у карпатській стороні.

Перепливав глибини я
і переходив броди.
і входили в поезію
зодчі,
ковалі.

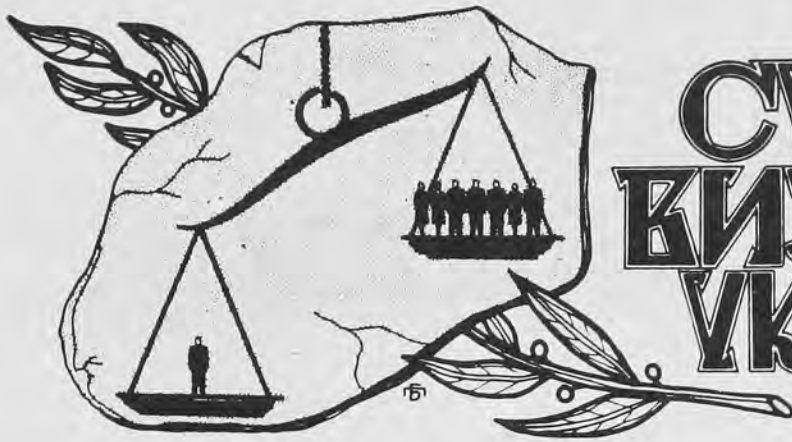
А я належу нивам,
я родом з хліборобів.
так, як належать небу
веселі журавлі.
Куди б не літав я.

не ждав, не барився, —
вийде зустрічати білостінне село,
Там зачарувала
українська пісня,
там брали мене птиці
на своє крило.

І досі я літаю —
у радості, в печалі,
на голос твій, кохана,
вертаюся здала.

І долю свою вічну,
немов зорю стрічає
ромашками засіяна, заквітчана земля.

(Із збірки «З березнем по землі», 1968 р.)

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ВАСИЛЬ БАРКА

Найбільший сучасний український поет (поза межами України) — це Василь Барка. Автор прекрасної, глибокої лірики, він також — і прозаїк. Хоч він вважає, що в прозі йому вільніше, лірична поезія приносить йому більше радості.

Висловитись через поезію

трудніше, але тут більше праці над удосконаленням, над вишуканою красою мови, — у цій формі поет знаходить ширші мистецькі можливості.

16 липня ц. р. Василь Барка зустрів своє 60-те літо. Народився він на Полтавщині. Батько його був садівником і теслярем, який залюбки виробляв гітари та скрипки. Це дало можливість його синові ознайомитись із «першою містерійною справою мистецтва у щоденнім житті», — пише нам поет. Таємниця скрипки — для нього подібна до вірша.

До першої частини вищої освіти поета належать студії у педагогічному технікумі, після яких він навчав фізики та математики у школах на Донбасі. Пізніше, на північному Кавказі, він закінчив ще й філологічний факультет; після аспірантури (магістерський ступінь) захистив 1940 року свою дисертацію про стиль «Божественної комедії» Данте. На тому університеті він потім викладав історію західно-європейських літератур. Після війни він переїхав до Америки.

Глибока студія світового класика («Божественна комедія») залишила на нашому поетові особливий вплив, бо, як він сам означив, «через неї відкрився чудесний духовний космос, незмірно кращий від матеріялістичної панорами світу». Світ духовних утіх, переживань, вартостей пов'язаний у Василя Барки із глибокою релігійністю, вірою в Бога; ця віра закріпилася в нього під час воєнних переживань.

Василь Барка почав писати вірші на 16-тому році свого життя, а від свого 20-го року життя вже систематично пише поезії, есеї, повісті. На

запит, що наставило його на літературний шлях, поет відповів: «мабуть, відчуття, що тут криється можливість найвідповідніше і найкраще висловити свій душевний стан і якісь незнані досі правди нашого життя, як також враження від чудових сторін природи». Ці мотивації в поета пов'язані з особистими та громадськими мотивами. Природа відіграє важливу роль у творчості поета і, мабуть, також і в його майже сковородинський філософії життя.

Досі Василь Барка видав такі збірки друком: поезії — «Апостоли» (1946 р.), «Білий світ» (1947 р.), «Трояндний роман» (1956 р.), «Псалом голубиного поля» (1958 р.), «Океан»; проза — роман «Рай», повість «Жовтий князь» (1962 р., 1968 р.), есеї — «Вершник неба» (1965 р.), «Жайворонкові джерела» (1956 р.), «Хліборобський Орфей» (1961 р.), «Правда Кобзаря» (1961 р.).

Тепер поет живе в Нью-Йорку і підготовляє другий том великої збірки поезій «Океан».

Лариса Залеська-Онишкевич

Василь Барка

РОЗСВІТ

Вінчас чайка пурпурову вічність.

*Ясминна хмара —
небо розкрива перлину;
грезетна хмара —
тополю приклика!*

Хвилює чайка колоскову вічність...

*А лан: сміється смуток,
зоряна ріка;
прилив струну скрипковий сон
на колосок.*

*Воля й соняшника кров:
світанок...*

*степ мій, князь мій! тишина —
до джерельного до дна...*

*голубина корогва горіти почина:
любоз мон.*

Василь Барка

РОЗРАДНЕ

Орли від тебе сонце не несуть,
бо ти забула вже про мене.
До шляху світлість, як небесний суд,
і крукове крило скажене.

Від тебе хмара в звітках не цвіте,
вітрам — платок зелений ниви...
все заполочини мов: тремтите,
озимі, й землю полонили.

Нема тебе, кохана, вже й не щебет,
від уст голублені долоні;
берез олтарна білість, а до тебе
листки, не ластівки! холодні...

Не шепіт вічності, що парус лодки
невидимий на берез ниви...
А кожен променя щільник солодкий
всю душу, мов бджолу, щасливить.

ЛІ
ТЕРА
ТУРА

Василь Барка

Туман пролився.

Ранку мов і немає. А втім, наче крізь крило
лебедя, виглянуло сонце — відображення свічки
в золотому дзеркалі.

Зруйновані грядки...

Матеріаліст вірить: людина тільки з речови-
ни, тимчасово живої.

Відбивається руками від думки, що духовний
світ особистости — це відзеркалення неба і ре-
альність мільйонкратно важливіша, ніж фізич-
ний світ її.

Страшне порушення — вбивство людини: на-
віки гасить горіння духа в земному, неповторний
образ всесвіту в сфері життя. Жертовник в серці.

Дріт з колючками хтось крейдою побілів;
за дротом — останні айстри.

Якщо людей оточити золотим і рожевим дро-
том, покращає неволя чи ні?

Отакий для душі атеїзм: пофарбований звер-
ху, призолочений позивістичними реченнями, а на
споді іржаві колючки.

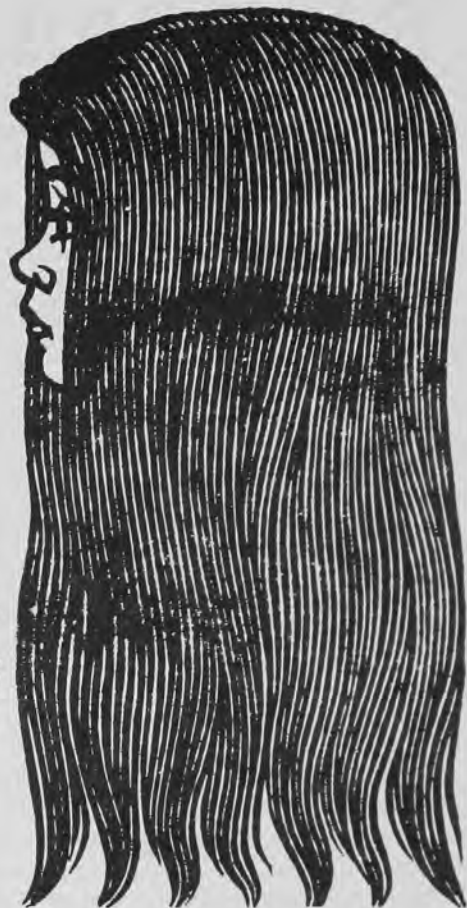
Ними душу відгороджують від Творця.

(Із збірки есеїв «Жайворонкові джерела»)

Нобі книжки

Алея, дереворіз, 1960 р.

Пелехата, дереворіз, 1955 р.

для зацікавлених мистецтвом

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ — статті, репродукції творів; В-во «Пролог» (875 Вест Енд Аве., Нью-Йорк 25), 1967 р., 180 стор., \$3.50 або \$5.00).

Яків Гніздовський є одним із передових графіків сьогодення. Його слава в цій ділянці почалась із нагородою на виставці Американських графіків. Його «вівця», «баран», «дерева» чи «пшениця» — це дереворізи, які вже відомі багатьом.

Ця збірка складається із кількох есеїв-статей мистця про мистецтво і інших мистців та із 60 чорно-білих репродукцій графіки, кераміки та малюнків Якова Гніздовського. Це цікава і вартісна збірка творів та думок визначного сучасного українського мистця.

Лариса Залеська-Онишкевич

Дорогі Друзі і Подруги!

Слухаючи частих нарікань про те, що юнацтво не читає, або що не використовує на сходинках матеріалу з «Юнака», хочу оце поділитись із Вами досвідом із того — як подруги з гуртка «Кедрини» розмовляли про «Подарунок» із травневого (ч. 59) числа «Юнака».

Прочитавши цей нарис дома, кожна із членів гуртка мусіла на сходинках щось сказати про героїв чи про подію, змальовану у цьому нарисі.

Розуміється, що всіх найбільше інтригувала проблема — чому Юрко покинув свою дівчину?.. Це ж трапляється часто... Оля казала, що Юрко під час того, коли його дівчина була в Європі, перебував у товаристві інших дівчат, тож нічого дивного, що закохався в іншій. Люба твердила, що Юрко не повинен був приставати із тією «іншою». І чого йому було після приїзду попередньої ще завертати їй голову та йти на зустріч із нею. Із цього виплило багато гострих суперечок. Одні були за Юрком, інші — за «нею». Оксана твердила, що добре сталося, що вони розійшлися. Не підходили одне одному. Дівчина занадто літала у хмарах, мабуть, нудила Юрка своїми «розмовами із зірками», чи «шепотами мармуру». Але Віра боронила дівчину. Хоча зраджена, вона не нарікала, не почувалася нещасливою, що він її покинув. Дівчина дуже субтельна — вона не залазить Юркові в душу, не випитує нічого, коли той сам не відчувається до обов'язку сказати правду. Така дівчина приваблива і цікава. З нею хочеться дружити. Кожний любить приставати із такою, бо вона позитивна, інтелігентна. Завжди знайде тему до розмови. А взаємини з нею не зійдуть до простого «сексу», як це звичайно буває поміж пересіччю молодих з нашого довкілля, яких мораль не зобов'язує. Віра розпливалася у похвалах про «високі прикмети» дівчини. Та її перебила Наталка, що тримала разом з Оксаною. Вона боронила Юрка, кажучи, що йому вільно знайти іншу дівчину і вільно не любити її фантазій. Тоді Христина витягнула новий аргумент:

— А чому приймав дарунок, коли його вже не цікавила «вона»? Чому удавав, що тішиться ним, чому був веселий по-давньому з нею?... Удавав,... отже — дурив!

Усі говорили наввипередки. У таких випадках треба втихомирити гурток і звести розмову на іншу тему. Маруся розпочала про подарунки.

— Властиво, ціла справа тут обертається довкола подарунка. Чи правильно зробила дівчина, що дала Юркові подарунок. І коли можна їх давати хлопцеві? Як? Чому «вона» подарувала ікону?

Усі знову хотіли говорити. Та найцікавіше виступила Уляна. Для хлопця, очевидно, нелегко вибрати подарунок. Але ікона св. Юрія на білому коні була висловом шляхетної душі, доказом юних, чистих і глибоких почувань. Ікона — це святість. Св. Юрій був для дівчини восібленням тих прикмет, які вона хотіла бачити у хлопцеві. Тому й не жалувала вона труд, щоб того подарунка довго шукати. Мало й літака не запізнала через нього.

Партія Уляни ствердила, що Юрко як реаліст не розумів поетичної складної вдачі дівчини, не зумів оцінити її відношення. Добре, що вони розійшлися...

Несподівано порушила ще іншу тему Ліда, яка досі сиділа мовчки. Усі здивувались, що вона заговорила. Бож товаришкам було відомо, що вона ходить із чужинцем. Її батьки дуже нераді з її приставання з ним. Вона розуміла, що дуже тяжко не раз знайти спільну мову хлопцям і дівчатам однієї національності, одного середовища. А що ж тоді, коли вони з різних середовищ під багатьма оглядами? Та Ліда питала: «Чи батьки мають право утручатися у її сердечні справи?»...

Почалися знову гарячі «за» і «проти». Але цим разом не можу Вам, Друзі і Подруги, передати всіх думок моїх «Кедрин». Хай — колись!...

Наші сходи затигнулися і ми мусіли пропустити точку ігор. Чомусь «Кедринам» і не хотілось бавитись...

Ідучи зі сходин, вони ще довго говорили про Юрка і подарунок дівчини, про їх різні вдачі і про Лідиного чужинця... А кожна, мабуть, думала ще скрито про себе саму і про того свого, кого хотіла бачити «лицарем на білому коні» — вірним тільки їй за всяких обставин. Навіть, якщо б вона виїхала на десять років в Європу...

Ваша подруга Гребля

В НЬЮ-ЙОРКУ

можна вплачувати передплату за «Юнака» у пластовій крамниці «МОЛОДЕ ЖИТТЯ».

В ТОРОНТІ

можна вплачувати передплату за «Юнака» у пластовій кооперативі «ПЛАЙ».

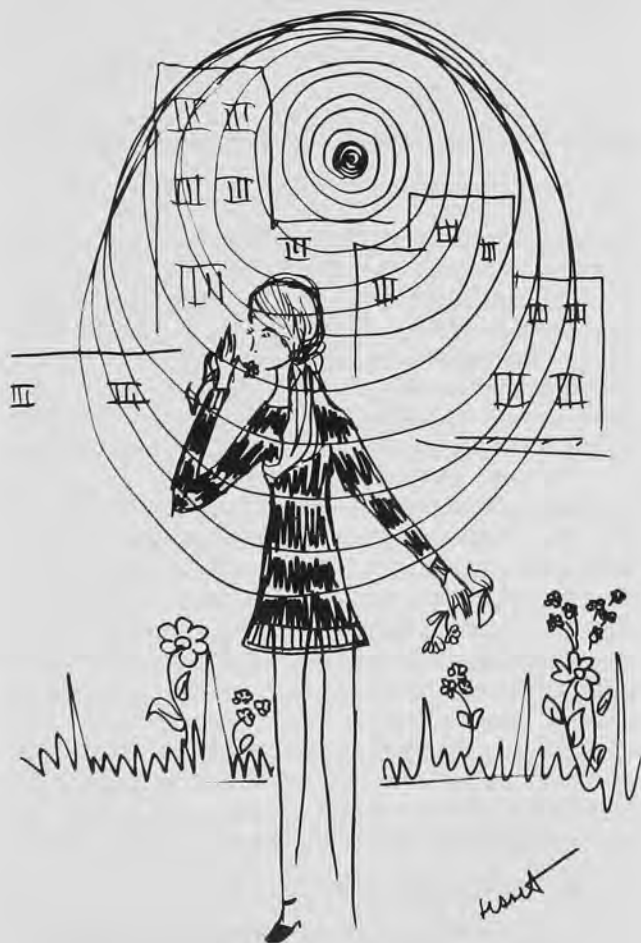
НІЛЯ

Був соняшний, гарячий день, коли Ніля з мамою приїхала в гори.

Мале голубе авто зупинилося на подвір'ю великої білої гостинниці. З авто вийшла шестилітня дівчинка, з ясножовтими кучерями, рум'яним личком і темними окулярами. Вона глибоко вдихнула пахуче повітря і вхопила простягнену мамину руку. Разом попрямували до передніх дверей гостинниці. Нілі подобався приємний шурхіт камінчиків під їхніми ногами, а коли почула безжурний дзюркіт струмочка, думка про купіль наповнила її щастям. Дівчинка весело засміялася і почала підстрибувати. Струнка, молода блондинка, яку Ніля міцно тримала за руку, усміхнулася. Вони дійшли до дверей.

Жінка посадила донечку на лавку, дала їй чималого червоного лизака і лагідно промовила: — Сиди тут. Я замовлю кімнату і прийду до тебе.

Мама відійшла і Ніля чула дзвінкий стукіт її каблуків на східцях веранди. Жінка оглянулася і зідхнула. Потім відчинила важкі, дубові двері та увійшла в холодний передпокій. Двері тихо зачинилися.

Ніля лишилася сама. Вона вдоволено баламкала ногами та повільно лизала свій цукерок. Відтак ізсунулася з лавки та почала бігати по м'якій траві. Дівчинка спотикнулася і впала на зелений килим. Лизак вислизнувся з малої руки й прилип до трави.

Ніля підвелася на чотирьох, як звірятко. Недалеко чула вигуки розбавлених дітей і пішла в напрямі звуків. Вона відчувала тепло гарячого полудня на своїх руках та шиї.

На голубому небі сонце прилипло, як цитриновий цукерок. Воно слало своє проміння на групу веселих дітей, що гралися м'ячем на поляні. З усіх сторін лунали крики, а червоний м'яч літав у повітрі. Раптом Ніля відчула міцний удар в обличчя та гіркий смак крози. Вона стояла закривавлена й перелякана.

Хтось опер Нілю об своє рамя. Чиясь рука скидала її темні окуляри, але дівчинка міцно притиснула їх до закривавленого носа:

— Мама казала ніколи їх не скидати.

Незнайома говорила суворо:

— Чи ти не бачила м'яча, що летів на тебе? Треба вважати!

Ніля нічого не відповіла. Вона була збентежена й змучена; вона хотіла маму.

Ніля була сліпа від народження.

Пл. вірлиця Уляга Близняк
30 Курінь УПЮ-ок — Нью-Йорк, США

ЧИ ПОМАГАЄМО НАШИМ БАТЬКАМ ?

Дорогі Юнаки і Юначки!

Сьогодні хочу поговорити з Вами про одну буденну, але — на мою думку — важливу справу, з якою багатьом із Вас доводиться зустрічатися кожного дня. Вона, хоч на перший погляд дрібна і малого значення, а проте, гідна нашої уваги. Це тому, що **наше ціле життя складається з різних дрібних справ**, взаємно пов'язаних у тісному співвідношенні, і нехтувати одну якусь із них, це значить — створювати шкідливі прогалини в ньому.

Те, про що маю з Вами поговорити — це Ваші **щоденні домашні обов'язки**, визначені Вам Вашими батьками. Здається, тих обов'язків небагато. У більшості випадків вони обмежені до порядкування Вашої кімнати, раннього застелювання ліжка, утримування в порядку Вашого одягу і книжок, деколи, може, також і миття посуду. Влітку доходить до цього ще, може, кошення травника, а взимку — обмітання снігу довкола дому.

Вірю, що **багато з Вас** приймає ці обов'язки як звичайну річ і **виконує їх точно і старанно**. Але не заперечите того, що **деякі з Вас** ставляться до цих, зовсім звичайних для Вашого віку, обов'язків з нехиттю і погордою, мало що не вважають їх за невідлучну працю. У висліді вони **їх зовсім занедбують**, а якщо й забираються до них, то з наріканням і відмовлюванням, виконують їх із примусу і «як попало», щоб тільки позбутися цих обов'язків.

Тим саме, хто так ставиться до цього, хочу пригадати, що **родинний дім — це мала упорядкована спільнота**, яка спирається на розподіл функцій і обов'язків між її членами так, як це буває і в кожній більшій громаді, і то включно з державою. **Члени кожної людської спільноти мають свої обов'язки та права**, а правильний баланс між ними є запорукою ладу у спільноті і дає їй можливість реалізувати її цілі та завдання. **Хто відмовляється від своїх обов'язків, той суспільно невироблений і незрілий**, він своєрідний egoїст із влачею дармоїда, який наставлений нічого не робити, а жити коштом праці та зусиль інших.

Чи думаєте, що молодому і здоровому юнакові чи юначці така філософія життя лицює? Чи зможе він або вона із таким наставленням успішно приготувати себе до вимог і покликів твердого та ускладненого життя? Чи не краще виявляти себе згідливим, товариським і корисним членом спільноти, родинної і ширшої поза домом, — заслуговувати на признання і вдячність інших та втішатися вдоволенням з добре й сумлінно виконаних обов'язків?

Те, що Ви занедбуєте із своїх домашніх обов'язків, звичайно **хтось інший мусить за Вас зробити**. Найчастіше цей тягар спадає на Ваших батьків, які і так тяжко працюють і несуть всю відповідальність за ведення дому. Чи це гарно і лояльно у відношенні до Ваших батьків, обтяжувати їх ще й тими дрібними обов'язками, які належать до Вас, Друзі і Подрузи? Тут виринає також питання Вашої вдячності. Чи така Ваша відплата за все те, що Ваші батьки для Вас роблять? Наприкінці подумайте теж і про те, скільки вільного часу може залишитися цілій родині на приємне і корисне спільне дозвілля, якщо всі члени, кожний на своєму місці, точно й сумлінно виконає те, що йому призначено зробити.

Учитися виконувати дрібні щоденні обов'язки вдома, у школі, у Пласті — **це корисний та успішний засіб у Вашому дозріванні**. Точне і сумлінне виконання обов'язків повинно стати необхідним елементом Вашого характеру та базою для Вашої зрілої відповідальності у майбутньому житті. Тому — **вчіться вже тепер на справному виконанні малих обов'язків до зустрічі з важкими обов'язками у Вашому прийдешньому родинному, професійному та товариському житті**. Пам'ятайте, що шлях до великого веде через уміння давати собі раду з малим.

Пл. сен. Каліф

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Від 17 липня до 8 серпня ц. р. був у Канаді генеральний страйк усіх поштових працівників і в тому часі канадська пошта зовсім не функціонувала. На адресу «Юнака» в Торонті не приходили тоді ніякі поштові посилки, а адміністрація «Юнака» і ті члени редколегії нашого журналу, що мають свій постійний осідок у Торонті, зовсім не мали змоги покористуватися поштою.

Перший раз дістали ми поштові посилки в понеділок 12 серпня, а щойно в четвер 15 серпня ми мали змогу надати на пошту цілий наклад останнього числа (7-8) «Юнака», який був готовий до висилки ще 19 липня. Вислані на нашу адресу в Торонті в останніх тижнях посилки приходять до нас поступово, і ще потриває кілька днів, поки наша пошта пічне нормально працювати.

Наших передплатників, читачів і співробітників прохаємо це взяти на увагу. Спізнена висилка останнього числа «Юнака» і спізнене покладання деяких справ сталося не з нашої вини.

Торонто, 14 серпня 1968 р.

Редакція і адміністрація «Юнака»

В ЧОМУ СИЛА УКРАЇНИ ?

Нещодавно прочитав я в газеті «Нью Йорк Таймс», в редакційній статті під заголовком «Фермент в Україні» такий параграф:

«У великих українських містах, таких, як Київ, Харків і Одеса, українська мова і культура відіграють ролю бідних свояків російської мови і культури. Тож, Москва, очевидно, боїться, що українці будуть відчувати болюче такі образи і пригадають собі, що — якщо б Україна була незалежна, — то її багаті природні скарби, її високо-розвинена модерна індустрія і її високоедуковане населення поставили б її нарівні Франції чи Західної Німеччини».

Це не уривок із української преси, але із престижного «Нью Йорк Таймсу», найповажнішої газети у США. До речі — ця газета не завжди прихильна українцям, тож прочитати такі слова на редакційній сторінці, це щось незвичайне. Не були вони написані з любові до нас, але із подиву Україні, яка — хоч пригнічена ворогами, як пише Таймс — усеж таки розвинула одну із найважливіших індустрій у світі. А також це і подив, що у цих умовах український народ є едукований, високоосвічений. Як пише Таймс: вільна Україна була б нарівні із такими гігантами модерного світу, як Німеччина і Франція — у політичному значенні, — силі, важливості у світі, місці у родині високорозвинених індустріальних націй Європи.

Про ці факти забуваємо часто ми самі. А шкода. Бож це наша сила, наша майбутність. Не солом'яні стріхи, не писанки, не тужлива українська пісня — хоч які вони дорогі нашому серцю — а модерні фабрики авт і обчислювальних машин, сталеварні, електривні, літаки, кораблі, астронавти, університети, школи, науковці, інженери... Це є ті речі, які в сьогодиньньому світі роблять країну могутньою: індустрія і технічний розвиток, а ще більше — високоосвічене населення.

Ми не раз не доцінюємо себе, не доцінюємо тих наших переважливих ресурсів. Але інші народи, головні наші вороги, дуже добре усвідомлюють собі це все. І тому вони так хочуть володіти нашою країною — щоб дістати собі багатства та індустрію України, а людність її так поневолити, щоб вона не була для них небезпечна. Бож вільна Україна була б така сильна, що загрожувала б не одному диктаторові в Європі; і тому вони бояться її.

Росія, гітлерівська Німеччина, Польща, Мадярщина та інші країни — усі зрозуміли потенціал України. І не віднині. У минулому зрозуміли його такі держави, як наприклад, Австро-Угорська імперія, яка всіма силами намагалась нав'я-

зати якнайкращі зв'язки з вільною Українською Державою, що постала була 50 років тому, 1918-го року.

Нещодавно попав мені в руки пропам'ятний бльочок марок, який видано у Відні на 50-річню річницю першої у світі літунської пошти (дивись — ілюстрація).

Чи знаєте Ви, друзі філателісти, що перша в світі літунська пошта була між Віднем і Києвом? Випробовано її в березні 1918-го року, а регулярно почала перевозити вона листи та іншу пошту 1-го квітня 1918 р. — повних 6 тижнів перед першою літунською поштою у США (між Вашингтоном та Нью-Йорком). Ішла вона шляхом: Відень — Краків — Львів — Проскурів — Київ, з відногою з Проскурова в Одесу. Вживала вона найновіші тоді біплани і крім пошти перевозила вона тоді теж пасажирів. Урядила ту лінію Австро-Угорщина, яка із тієї нагоди випустила перші в світі літунські марки (які зображені нагорі малюнку-бльочку). Україна була тоді незалежною суверенною державою, тож це була перша в світі інтернаціональна літунська пошта (Більше інформацій про цю пошту можна прочитати у філателістичному журналі «Лінс віклі», число з датою 21. 4. 1958 р.).

Чому Австро-Угорщина вибрала саме цю лінію, щоб розпочати цей революційний експеримент? Як писали тоді самі австрійці, — бо Україна була для Австро-Угорщини найбільше економічно важливим сусідом. Вони вже тоді розуміли важливість нашої країни у світових справах.

Юрій Лось

Поборот

— За п'ятнадцять хвилин — нічна тиша...

Оксани голос звучав якось інакше, але юначки, здається, не помічали і, як звичайно, із криком і сміхом побігли до шатер.

Оксана засунула беретку за пояс і поволі пішла до шатра комендантки.

— Христю, чи можна на п'ять хвилин, ще поки ти сама?

Комендантка саме приготувляла папери до вечірньої відправи, але відсунула їх, роблячи Оксані місце на лежанці.

— Христю, ти знаєш, завтра приїжджає мій Білл... Чи ти далі не маєш нічого проти того?...

Христя і Оксана, без уваги на різницю кількох років, не раз уже таборували разом, але це вперше обидві були в проводі, а Христя несла цілу відповідальність за табір; як звичайно — із питоменим її оптимізмом і девізою «якось то буде».

— Я ж тобі казала, що це «ОК», як тільки він буде коротко і не впадатиме в очі таборовичкам. А втім, маєш відпустку на ціле пополудне, і можете собі кудись поїхати. От і цікава вже я на твого Білла!

На цьому розмова закінчилася. Сходилися булавні, і таборіві проблеми взяли верх над приватними.

Цього вечора Оксана не могла заснути. Лежала непорushно на своїй лежанці і звичними до темряви очима дивилася на так добре знані рисунки та написи на цельті шатра.

Приїзд Білла не давав їй спокою.

Як воно буде? Яка буде зустріч цих дзох її світів? Чи не буде конфлікту?

Але цей табір — це була її остання проба, і вона з повною свідомістю на нього зголосилася.

Її любов з Біллом перейшла вже не один хресний вогонь.

Багато дискусій, сліз і переконування треба було, щоб наостанку мама бодай частинно погодилася із цим фактом.

— Твій батько боровся під Бродами, а Ти приводиш чужинця до хати! — скільки разів чула це як докір.

Хіба ж вона винна тому, що батько ніколи вже не повернувся до здоров'я після воєнних переживань, що залишив їх самих?...

Чи винна, може, що Юрко після найкращих молодечих переживань, що розцвіли ще на ювілейній зустрічі, без виправдання залишив її та одружився з Наталкою?...

Чи винна, може, що у її психічному заломанні стрівся їй Білл — з вирозумінням, любов'ю і

вірою у свої сили побороти всі перешкоди до їхнього щастя?...

Чи винна, що роки йшли так хутко, а наші хлопці завжди давали себе просити?...

Оксана ще раз переживала безконечні розмови з мамою і товаришками, ще раз у думках шукала переконливих для себе і для них аргументів, чому хоче сполучити свою долю з неукраїнцем.

У темряві шатра пробігали картини, уривки розмов — останні два роки життя, що довели до цієї постанови.

І вже як мама зі сльозами в очах заявила, що не буде далі стояти на дорозі до її особистого щастя, прийшла в Оксани ця ідея ще раз — може останній у житті — бути на пластовому таборі.

Якось дуже без ентузіазму прийняли всі цю постанову. Перед Оксаною станула гостро картина у пластовій домівці, коли зголосила, що хоче допомогти куреневі у проведенні цього юнацького табору.

— Нагло хочеш нам допомогти, а нещодавно заявила, що виступаєш із Пласту...

— Хіба не хочеш, щоб «американ» відвідував тебе на таборі!

Оксана пригадала всі дотепи і недомовлення товаришок, і стиснулося серце.

А я їм завтра докажу, що можна погодити, як є добра воля, і Білла і табір!... А наші діти будуть їздити також на табори, і вивчу їх української мови краще як інші українські батьки...

Ранок заскочив Оксану гурмою звичайних таборових проблем і втомою недіспанної ночі. Навіть не чулася, як прийшла пообідня тиша, а з нею час відпустки та очікуваного приїзду. Не було коли прибиратися, і так як стояла — у штанях і сандалах — побігла до брами табору.

Їй назустріч заблистіла до сонця ясна чуприна Білла, що чекаючи спокійно, курив папіроску при керівниці авта.

— «Гай» — сказав Білл на привітання. Відчинив двері авта, і Оксана вже сиділа на «своєму» місці.

Іхали у бік містечка. Оксана старалася розповісти, скільки клопотів мала зранку: проте, що Наталка станула на цвяха, що дві булавні посварилися, що нічна стійка зауважила когось у куцах, і що програма ватри ще не підготована.

Білл мовчав, а далі пустив радіо на весь голос і попросив, щоб на цей короткий час забула про ці «дитинні історії». На першому за-

круті з'їхав з дороги, вилучив мотор і міцною рукою пригорнув її до себе.

Вдарив так відомий запах води після голення і тютюну, але Оксани уста замкнулися міцним поцілунком...

Звичайно, у таких моментах Оксані здавалося, що цілий світ віддаляється і стає нереальним, — але цим разом вона бачила за поцілунками Білла далі заплакане личко Наталки, таборову площу із шатрами та силуетки юначок...

— Гей! Чи ти перестала мене любити? — Білл відсунув її на віддаль рамена та пильно шукав своїм зором її очей.

— Чому так думаєш?

— Бо ти інакша. Ти думками не тут. Навіть цілуєш інакше.

— Смішне. Це тобі здається. А втім їдьмо далі, бо тут може нас хтось із табору зустріти.

Якось ціле пополудне з Біллом не було вдале. Він хотів поїхати до недалекого елегантного ресторану, що його він бачив по дорозі до табору, але одяг і вигляд Оксани, ідеальний на таборі — до ресторану не був на місці, ще в парі із модною силуеткою Білла.

Сиділи, отже, на невідгінних столичках «драг-стори», пили соду з морозивом, і Білл розповідав про свою літню працю, про знайомих, нові фільми і останню програму на телевізії.

Від спільної вечери категорично відмовилася, бо «в такому одязі, ... а до того в таборі чекають, мусить перевірити програму на ватру».

Отже, хай піде сам вечеряти. Як буде смеркати, хай приїде до табору, комендантка казала, що може бути на ватрі. Тоді побачить, який це чар!

На небі мерехтіли тисячі зір, як звичайно у літню ніч, а ліс довкола видавався ще більше зачарованим.

Оксана вела доріжкою на поляну Білла, присвічуючи незвичному ходити в темряві. Пошепки пояснила, що саме говорить комендантка.

— Поглянь, чи не чудово?

Високо летіли вгору іскри ватри, а заслухані групки дівчат сиділи навколо червоного вогню.

Оксана розгорнула цельту і зробила місце для Білла. Комендантка закінчила гутірку, і дівчата почали співати. Спершу тужливо, а там почалися як звичайно коломийки.

— Подруго, ракету!

Це було до Оксани і вона не могла відмовлятися. Станула біля вогнища і поглянула на свою аудиторію. Десятки задивлених у неї розсміяних облич, а там далі постать Білла у ясній сорочці, взористій краватці — так дуже не на місці в тому оточенні. Кутиком очей завважила, як він саме щиро і широко позіхнув, і на дні зіниць появився... замрячений образ Юрка в однострою з гітарою біля ватри...

Чомусь не хотіла зараз після ракети вертати-ся на місце, отже провадила спонтанно програмою ватри, аж прийшов наказ кінчати.

— Подруго, до нас! — кричали з її гуртка уставляючись до «На добраніч» довкола вогню, що вже вигасав.

...«Заслухані в золото слів, що лились...» — співала Оксана, тримаючи міцно за руки «своїх» дівчат.

Щойно опісля пригадала собі про Білла і... що не взяла його до кола — але він напевно не був зацікавлений.

Мовчки ішли до авта. Оксана просила не говорити на терені табору чужою мовою і дістала докір, що його соромиться.

Прощальний поцілунок дмухнув холодком, як ця гірська ніч, а на уста не приходили ніякі теплі слова.

— Дякую, що приїхав, пиши. За два тижні побачимось...

— Окей, сподіваюся, що тоді швидко забудеш свою забаву в Пласт...

— Білл! Ти не розумієш... — але він вже залучив мотор і зі скреготом рушив надто швидко з місця.

Біля пригаслого вогню сиділи стійкові у теплих куртках, із ліхтарками, поважні, перейняті своїм відповідальним завданням.

— Подруго, будете трохи з нами?

Докинули дров, загорнули її в одну із своїх курток — немов відчуваючи, як їй саме холодно...

Оксана сперлася з полегкістю на своїх молоденьких опікунок, задивилася мовчки у полум'я і вперше цього дня відчула тепло та спокій.

Марічка К.

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником «Юнака»! Тому ШЕ НИНІ вишліть 5.00 дол. — ПЕРЕДплату за 1968 рік, як теж свою пожертву на пресфонд «Юнака»!

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити по-дорожній квиток і одержати безплатно всякі потрібні інформації і поради

в українському подорожньому бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario

Telephone: 535-2135 & 535-2136

Дорога Подруго Дадо!

Чому старші критикують нас, коли нам подобається все, що модне? Ось наприклад, коли вбираємося модно, носимо довге спущене на низ волосся і багато перстенів на руках — то відразу думають, що ми вже стали «gippis».

А, напевно, коли вони були молоді, то також цікавилися та дотримувалися того, що модне.

Марійка

Дорога Марійко!

Ти властиво сама дала собі відповідь. Так, напевно, ці теперішні старші колись також підпорядковувалися всьому, що було на тодішні часи модне, і їх напевно критиковали їхні батьки, як тепер вони вас. Але знаєш, час іде, багато дечого забувається, а також і смак людини з віком змінюється. Запевняю Тебе, що і Ти і Твої товаришки будете колись так само критикувати своїх дітей. Так дивно вже цей світ побудований.

Подруга Дада

Дорога Подруго Дадо!

Влітку мої товаришки і я познайомилися з хлопцями із Чікаго. Ми провели дуже приємно час, але після вочи почали до нас писати та ще й приїхали сюди. Тимчасом ми маємо тут вже своїх хлопців, і коли тамті приїхали, то наші хлопці на нас образилися. Чи ви можете нам порадити, як чемно та гарно сказати цим хлопцям із Чікаго, що ми ними не зацікавлені?

Нещасливі з Ньюарку

Дорогі «Нещасливі»!

Скажіть їм, щоб подивилися на мапу Америки, як далеко Чікаго від Ньюарку...

Подруга Дада

ПІСЛЯплатники! Не чекайте до кінця року!
Вишліть ПІСЛЯплату за 1967 рік негайно!

ПРО БЕСКИД, ПОЛОНИНИ ТА РІКИ

Бойківський переказ

Давно-давно, дуже давно жив у горах Карпатах чарівник Бескид. Мав він дружину, на ім'я Полонина, і четверо діточок: син Кичера і три доні Сяна, Луга і Стрия. Жили вони в достатках, і весело та щасливо було в родині Бескида.

А в тих часах то люди були ще велетнями, і як косили на нинішніх полонинах і на Розлуцькому верху, то одним каменем косу гострили і собі взаємно передавали. Бескид був дуже суворим батьком, але як діти були ще маленькі, то тієї суворості в родині не відчувалося. Як діти попіростали, то прийшла пора з людьми різнитися, охота пізнавати світ та шукати пригод. Просили діти тата, щоб пішов з ними у сусідні околиці і в дальші краї, але Бескид завжди був зайнятий великими табунами різної звірини та худоби.

Син Кичера виріс великий та вродливий, і одного разу вирішив піти у світ. Мав його батько чарівну паличку і чарівний перстень з дорогим світлячим каменем. Взяв син той чарівний перстень і вночі подався в дорогу. Устав рано Бескид, вбирається і хоче накласти перстень, але його не може знайти. Кличе дружину і дітей та питає їх, чи не бачили перстень? Ніхто не бачив перстень, але також не з'явився син Кичера. Бескид відразу здогадався, що це, напевно, взяв син, тож вибіг його здоганяти. Але син був уже далеко і Бескид вернувся на найвищу гору, махнув чарівною паличкою і закликав сина та перемінив його у воду. Думав, що зісуне дві гори до купи і загородить синові дорогу. Тимчасом син уже проминув це місце. Кам'яне дно, кудюю син проходив, ізточило дорогий камінь на перстені. Поглянув він на чарівний перстень, але дорогий камінь уже більше не світив, бо стертий уже був, змочений на кам'янистій дорозі. І тоді Бескид сказав: «На дні стер» — і так пішла назва ріки Дністер.

Від того часу не було вже гаразду в родині. Мама ходила і плакала за сином, сестри — за братом. І одного ранку пішли доньки збирати яфини. говорили про різне і рішили піти шукати брата. На вечір вже не верталися додому, а заночували у гірській долині, де нині є Ужоцький перехід.

«Завтра, Сестрички, підемо всі разом» — казала наймолодша Стрия. «Так-так», відповіли Сяна і Луга. Але батько Бескид розлютився, як побачив, що доньки не повернулися додому. На другий день перша пробудилася Сяна і пішла зеленою долиною поміж круті гори, вигукуючи за братом: Кичер, Кичер... і тому багато горбів називається Кичерами.

Друга пробудилася, Луга, і пішла в іншу сторону шукати брата на південь. Брата не знайшла, але надібрала чужинця, славного лицаря Дуная.

Пробудилася вже досить пізно Стрия, а сестер нема. Кричала, гукала за ними, але ніхто не відгукнувся, сліду на росі вже не було, бо сонце було вже високо і з розпуки, що сестри залишили її саму, заклала їх: Сестрі Сяні — щоб ніколи простої дороги не мала, і тому ріка Сян має такі кривулі, що не раз здається, що вона повертає назад, а сестру Лугу заклала, щоб ніколи чистою не була, і тому вода ріки Луги є дуже каламутна, і кажуць, що має «водні воші».

Довго думала Стрия, що має робити? Пішла вільним ходом ще в іншу сторону та за кілька днів натрапила на сліди брата, догонила його, обняла його та разом помандрували у дальшу дорогу — Дністер і Стрий.

Сумні ходили Бескид і Полонина. Осамітнені із гризоти за дітьми. Захворіла дружина і померла. Де її похоронив Бескид, ніхто не знає, але сам Бескид уже довго не жив, помер він на високій горі. Успокоївся Бескид, і від того пішла назва для цієї гори «Опокоївся». Але зчасом люди змінили у вимові з «опокоївся» на Пікуй, яка є назвою для найвищої гори тих околиць, які дають початок бойківським рікам, що попливли у різні сторони.

І так пропала слава Чарівника Бескида і його родини, а zostалися тільки їх імена на вічну пам'ять у горах Карпатах...

Подав Андрій Рочий,
село Беньова, повіт Турна на Стриєм.
Переписав Ол. Бережницький

На увагу пластовим таборам, станицям
та поодиноким пластунам!

Плянуємо розпочати бібліотеку «Юнака» збіркою

МОЛОДОЇ ПЛАСТОВОЇ ТВОРЧОСТІ
(проза, поезія, графіка, репортажі, есеї)

У цій збірці будуть поміщені талановиті ви-
яви нашого юнацтва та старшого пластуництва.
Прохаємо висилати таборові одноднізки, гурт-
кові журнали та індивідуальні твори на адресу:

Mrs. L. Onyshkevych, Dogwood Drive, Nassau
Estates II, Trenton, N.J., 08638, U. S. A.

Пл. сен. Лариса Онишкевич
Трентон, США

РОМАН БАБОВАЛ

З великою приємністю поміщуємо на наших сторінках творчість нашого другого дописувача із Папської Малої Української Семінарії в Римі.

Роман Бабовал народився 2-го вересня 1950 року в Бельгії. Малим хлопцем уступив до СУМ

Тепер він уже 6 років учиться у цій українській середній школі в Римі, і цього літа складає матуру. В нього є велике зацікавлення літературою і, правдоподібно, буде цю ділянку студіювати.

Роман уже кілька років тому почав писати вірші під впливом своїх колишніх друзів, та читання поезій Нью-Йоркської групи та Шестидесятників. Роман пробує свої сили в поезії, новелях і в перекладах українською мовою французьких та італійських поетів. Також перекладає українські вірші французькою мовою.

Бажаємо Романові багато успіхів у його творчих шуканнях, і щоб продовжував свою творчість у поезії та прозі.

Лариса

Роман Бабовал

ПРОХАННЯ

Ви радше прив'яжіть мене
до сонця звиклим кабелем ілюзій,
або одвертість рук моїх
уткніть в незламні щелепи дієзів.
Мені встроміть у груди тинь,
оброслу мохом і колючим дротом.
Та не давайте вже палітри і квачів
мені до рук.

Вже радше перетоплюйте
мою свободу на турбіни примх.
Та не давайте в руки пензлів.
Та не давайте болям і мені
креслити паралелі гратів,
на полотні
своїх
закурених очей.

Щоб і для мене вітер вітром був
і сонце — сонцем,
і щоб вони
на мене не дивилися
смуғасто.

То й вислухайте
просьбу Одисея.

Рим, 1968 р.

Роман Бабовал

КРІЗЬ ВІДДИХ КАДИЛА

По
стінах
пензель
лисої вологости
креслив
ескізи
тухлих
літ.
Там
канделябри
неуважних
молитов
стояли
в синім димі
розсівань.
У кутках
темніло
павутиння
мрій.
Павук
фантазії
ловив
настрашені
тіла
годин.
Заплутані
у волосках
світел,
літали
комарі
нудьги.
Я
слухав,
як
налякано
втікали
дні.

(Із циклу «У вакаційному подиху вечорів»)
Рим, 1967 р.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ
КИЇВ
KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

МІСТО ВІЧНЕ - ЯК ВІЧНІСТЬ

(Етюд)

Була буря.

І дерева нервово здригались від укусів електрики вітрів. А хмари були чорні і мережані золотом корінчастих блискавиць.

Його звали Ромулем — і була буря. Така пристрасна, як молодість, обросла нервами і почуттями. Місто було обведене незграбністю мурів і валів. А він ішов. Повільніше від інерції нудоти. Він ішов, а на нього дивилися ненависно якось міріади очей і галактики зіниць. Він бачив череп брата — розколений надвое не топорищем, але клином власних рук і гордостей. І чув він, як леміш іржаво врізувався не в золотистий ґрунт, але в задиханість власних грудей і серця. І були дві рани — землі і душі.

Я намагався вловити виття вовчиці, розложити його на обертони та доглянути, звідки і яка сила котить лявіну її стогону. Але вовчиця була мідяна, як мідь. І не вила. Тоді я поглянув на горбатий овид, налитий по самі вінця мітами та історією. І бажав я бодай на хвилинку іще вчитатися в запопорошені пергаменти хмар, але не було вже їх, а тільки на терасі хмарочоса лежало сонце, як розрізаний кавун, з тупим ножом ночі в бочці. І я догадався, що часто й сама кров стає вкінці мітом.

Тоді — я побіг. І почув, як позіхнув вечір. І почув, як скреготіли кайдани. Найперше насунулось мені на думку, що це ось Страшний Суд і зуби проклятих. Та потім роз'яснилось трохи і я побачив жорстокість. Вона роззявила свою пащеку, оздоблену колючними зігненими зубів. Моїй цікавості відповіли сухо і глузливо: Це — арена! А так — я глянув в арену і побачив в ній якісь пащеки, вогні від піни і крові. На трибунах — знову пащеки. Пащеки — жадні крові і божевільні, як череваті смерчі. І всі вони відригували регіт бридкий, як голий мозок, що виповзає із щілинки розбитого черепа.

Ріка нагадувала радше зибучі піски. Лише час від часу я чув, як просили рятунку потопуючі ліхтарі. Але я був невблаганно німий. Як вечір. Як зорі.

Не надивився я ще доволі, як уже забажалось дещо нового побачити. Кажуть книжки, що єдина постійність людини є саме її непостійність і прагнення новості.

Була площа така, як кістяк. По боках було видно, як стирчали колонади товстих ребер, а завершенням грудної клітки був короткий і гордий хребет обеліска. Ми чули, як вітри співали нам свої віками укладені рапсодії про хрест і про цвяхи, про останнє зарікання і про смерть. І хрест був іще на площі, тільки його люди піднесли, а під ноги підклали собор. І бані сміялися зо-

лотом, як золоте яйце казки. І дзвони сонно якось ревли гучномовцями опуклих ротів і порожниною гортанок.

На вітях весені і дерев (піній — для любителів і педантів природознавства) порозлізалися спогади і луни локомотивних гудків.

Нині.

А хмари нагадують набиті мішки диму, чорні — як дно казана. І чудно якось слухати, як густослізні дощі прокотуються бульваром вітру і горохово падають у пригорщі руїн, пообгризаних століттями і слізьми. І жаль нам стазало історичного зусилля. І здавалося нам, що плачуть з нами покоління, але сліз не було, а тільки по алеях котилася рінь. Як слюзи.

Якось нещодавно сонце оповідало мені міти і показувало семигорбате місто. Над вечорами голос його набирив трохи трагічного тону і тоді воно зі стогоном читало мені аннали і багряні літописи. Я слухав і бачив на долонях Риму не горбки, а мозолі крові і літ. А при канделябрах ліхтарів ночі старались відчитати його гороскоп.

Ранок жував сніданок передмістя і профілі телефонічних стовпів. У проваллі міста над трупом згорілого сузір'я летіли крилаті ворони дощів. А я стояв на шляху і дивився. Казали мені, що дерева вічні — тому й я став деревом, щоб довше дивитись і снити.

Я стояв і не пускав сну із сплетення своїх віт. Я деревом і вічністю снів про Рим — місто вічне, як вічність.

Роман Бабовал

Рим, на весні 1968 р.

БАГАТО КЛОПОТІВ

роблять нам ті передплатники, що змінюють адресу, але однократно не повідомляють нас про те. Через те пропадають вислані на давню адресу примірники "Юнака", а багато передплатників, що змінили адресу, щойно пізніше — після кількох місяців повідомляють нас про те та просять нас вислати їм недержані числа "Юнака". Часто ми не можемо, на жаль, уже того зробити, бо вже не маємо тоді рекламаних чисел. Тому

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ,

хай заряд повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи одночасно свою давню і нову адресу.

Адміністрація «ЮНАКА»

ПІЗНАЙ

БУКОВИНА

Зелена Буковина... Далекий край, високі гори... А за горами прекрасна частина нашої землі, відірвана впродовж довгих десятиріч від решти українських земель — Буковина. Уже сама назва цієї чарівної країни навіває уривки тужливих пісень, пригадує звук трембіти, приносить спомини казкових образів. Це країна Федьковича, Воробкевичів. Тут набирали надхнення: Ольга Кобилянська, Леся Українка, Василь Стефаник, Лесь Мартович, Марко Черемшина і численні інші українські письменники. На свою величину Буковина дала Україні стільки багато різного!

1. І не диво. Буковина розташована в одній із найбільш мальовничих частин Карпат. Тут гордо височіють у небо шпиль верхів, течуть у Чорне море бистрі потоки. А на полонинах, у долинах, по верхах ходять нескорені буковинці-гуцули...

2. Довгі роки поневолення, головно під Румунією, не скорили гордого буковинського духа. Досі лунає між скелями звук тужливої трембіти, усе ще звучать веселі коломийки.

3. А на високій полонині ще й сьогодні можна побачити картину із "Тіней забутих предків"... Це — ніби живий музей старовинної історії нашої. Там, на неприступних карпатських верхах, затримались ще старовинні звичаї, тисячлітні традиції вічного народу.

1

2

3

СВІЙ КРАЙ

7

4. Але не ціла Буковина — це гори. Є там і широкі, розлогі долини, врожайні поля, великі ріки. На півночі — могутній Дністер. А над Дністром залишки старовинної історії на кожному кроці нагадують нам неспокійне, але славне минуле нашої країни: замки, розкопки, будівлі, церкви... Ось славна Хотинська фортеця.

5. У Чернівцях безліч славних історичних будинків, багато прекрасної архітектури. Може найкраща з них — це старовинна палата чернівецьких митрополитів, тепер університет. Це один з найбільших і найславніших університетів України.

6. Хоч яка краса міст, сіл і будівель Буковини, всеж таки вона не може рівнятися із красою буковинської природи... "Ой нема то краю, краю над ту Верховину..."

7. Та ось уже пора попрощатись нам із Буковиною, країною казок і мрій... Ще відвідаймо наостанку музей буковинського солов'я, Юрія Федьковича, цього відомого поета славної частини нашої землі.

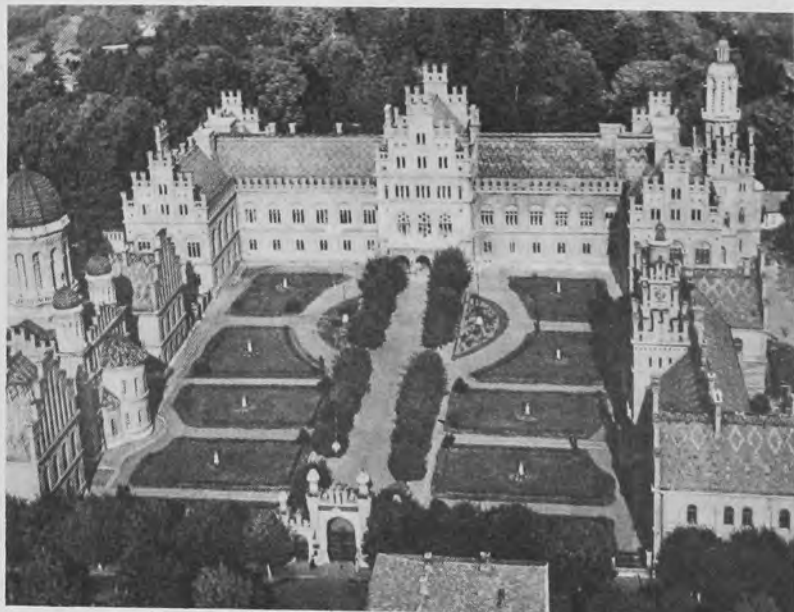
Л. О.

6

4

5

КУРІНЬ УСП-ок „СТЕПОВІ ВІДЬМИ” В АВСТРАЛІЇ

Відзнака "Степових Відьом"
— чорна шапка і мітла.

«Степові Відьми» є одним із найактивніших старшо-пластунських курнів в Австралії.

23. 2. ц. р. «Степові Відьми» в Мельборні влаштували надзвичайно приємну вечірку для старшого пластунства, з наміром запізнати членів куреня із членами інших частин та поживити діяльність Осередку старших пластунок.

Запрошені старші пластунки і пластуни (деякі вже із власними родинами) свobodно розмістилися за гарно застеленими столами. Притемнені світла і блиск свічок на столах додавали таємничості і викликали приємний, родинний настрій. Члени куреня виступали у чорних вечірніх сукнях власноручної роботи, із запаленими свічками в руках. Ст. пл. Марта Стельмахів привітала всіх присутніх і представила поіменно членів куреня, після чого ст. пл. Наталка Вірлик виголосила в гумористичній формі коротку історію куреня від початків його зорганізування. Піснею куреня закінчено відкриття вечора. Опісля чергувалися точки запрошених гостей.

Надзвичайно оригінальні декорації роботи ст. пл. Ірини Жилан і Ліди Пташник та музичні ефекти в опрацьованні ст. пл. Богдана Дроздовського прекрасно доповнювали цілість. «Позакулісовим мотором» цілої вечірки була ст. пл. Ірина Савчак, організаторка куреня «Степові Відьми» в Аделаїді і Мельборні.

Подаємо уривки з історії куреня, зачитаної на згаданій вечірці.

Перший гурток «Степові Відьми» був заснований в Аделаїді, опівночі, коли не було місяця, 17 березня 1963 р. Однак, наступ відьом на Австралію на цьому не закінчився, бо опівночі 27 січня 1966 р. ми офіційно перебрали Мельборн і «зачепилися» тут з дванадцятьма членами. Але наш переможний похід на цьому не кінчиться, бо в нашому майстер-плані є точка мати свій відділ у кожному куточку цього континенту.

На чолі кожної групи, де існує «пачка» відьом, є Старуха. Вона несе на своїх плечах обов'язки гурткової, курінної, мами і оборонниці честі відьом, які їй підлягають. Наші сходи́ни називаються «Чари-Мари» і відбуваються регулярно, але лише у приватних хатах наших членок. Нових членок ми не дуже радо приймаємо, але якщо якась пластунка викажеться великим стажом і довголітньою працею в Пласті і відважиться делікатно нам натякнути, щоб узяти її під мікроскоп чорного капелюха і мітли, то ми, евентуально, можемо взяти це на увагу. Цю зухвалу «бабу», яка шукає такого гонору, приймаємо в «пробні» члени і надаємо титул «Зеленопухи». Сама церемонія «ініціації» відбувається на спеціальних «Чарах-Марах». У даний вечір відьми, на чолі зі Старухою, сідають у колі зі свічками в руках. Кожна має перед собою страву із зілля. Як запіють треті півні, занявчать коти, Зеленопуха підходить до кожної відьми, почавши від Старухи, б'є перед нею «поклони» і пробує страву. Під час цілого церемоніялу Зеленопуха і всі відьми мусять мати поважну міну і атмосферу. Коли Зеленопуха виконає всі вимоги, Старуха коронує її чорною шапкою і дає їй мітлу.

Присутня

Фрагмент з декорацій на вечірці
роботи ст. пл. Ірини Жилан і Ліди Пташник.

ПІСНЯ КУРЕНЯ СТАРШИХ ПЛАСТУНОК «СТЕПОВІ ВІДЬМИ» В АВСТРАЛІЇ

Ми є «Відьми Степові»
Небезпечні і страшні.
Та й відзнака в нас грізна —
Чорна шапка і мітла.
Ша-ру, ша-рі!
Славні «Відьми Степові».

Чари-Мари нас еднають
Бо магічну силу мають.
Ніщо в світі не страшне,
Як Старуха нас веде.
Ша-ру, ша-рі!
Славні «Відьми Степові».

Ми відважні очайдухи —
«Відьми» всі й «Зеленопухи»,
Тож ви, хлопці, розступайтесь
І низенько нам вклоняйтесь.
Ша-ру, ша-рі!
Славні «Відьми Степові».

«Відьми» — курінь пластовий.
Люд росте в нім молодий,
Який вічно буде жити
І Вітчизні все служити.
Ша-ру, ша-рі!
Славні «Відьми Степові».

А що на це?

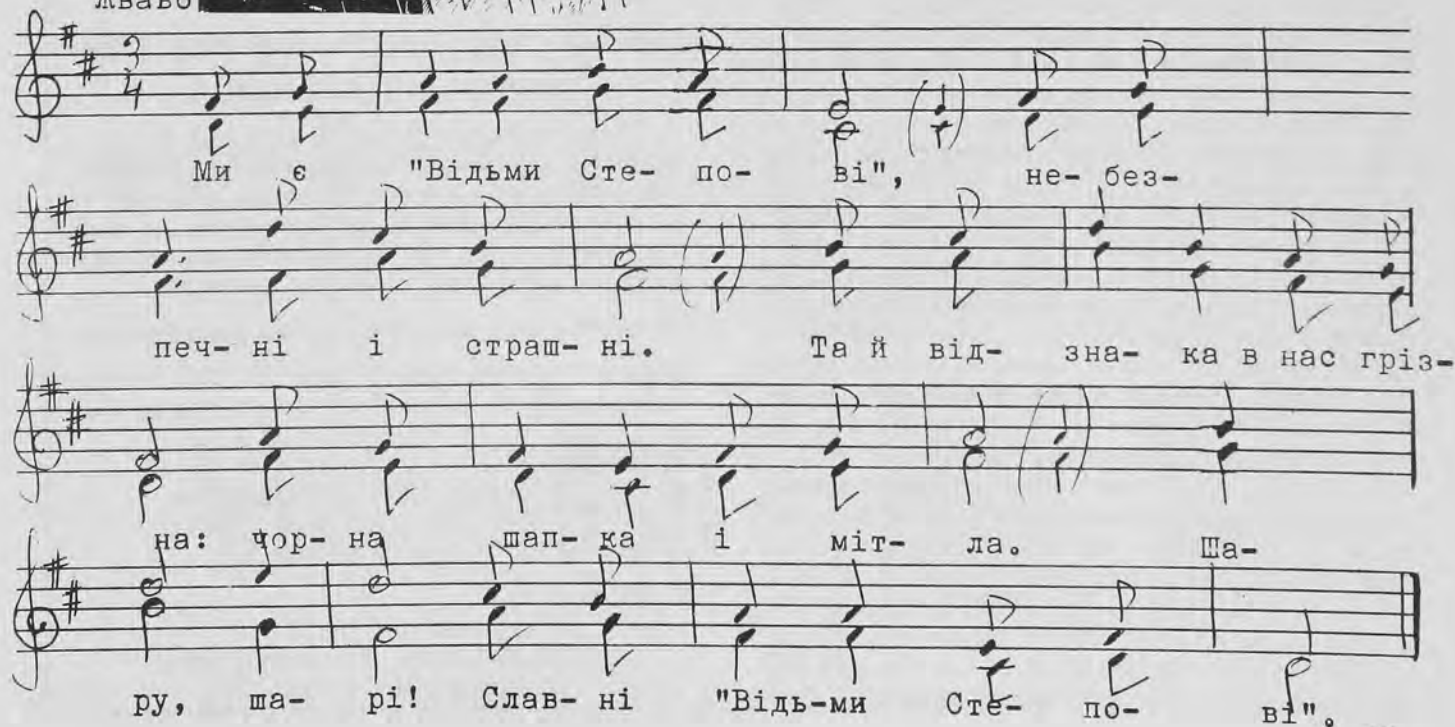
Знову ставимо Вам, Дорогі Читачі «Юнака», нове, але дуже актуальне серед молоді, питання. Воно зроджене не при редакційному століку, а прийшло до нас від самого юнацтва — значить, це проблема, що цікавить і шукає відповіді.

«Багато сьогоденішньої молоді виїжджає в далекі примітивні країни для служби в різних організаціях, які поставили собі за завдання допомагати тубильцям як, наприклад, «Піс Корпс», «Віста» тощо. Чи Ви думаєте, що ці молоді люди добре роблять? Чи Ви поїхали б також колись? Чому?

Відповіді ждемо до 30 жовтня ц. р. на адресу редакції «Юнака», подану на другій сторінці обкладинки.

Жваво

У 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОШТОВИХ МАРОК

Цього року відсвятковуємо 50-річчя славної дати в українській філателії: 50-річчя перших державних українських поштових марок. П'ятдесят років тому на руїнах царської російської імперії розквітли незалежні держави, а з ними піднесла прапор свободи самостійна Українська Народна Республіка. Як і кожна інша держава, так і вільна Україна установила свою пошту та почала видавати свої поштові марки.

Уже в липні 1918-го року з'являється в Україні перша серія обігових поштових марок, за проектом українських мистців Нарбута і Середи. Це так звані «шагівки», про які будемо писати в одному із наступних чисел «Юнака». Однак, наклад тих марок був недостатній на тодішні умовини, а в воєнних умовах важко було надрукувати цих марок досить. Тому Міністерство Пошт України, яке мало доволі великі запаси російських поштових марок різних випусків, наказало — згідно із законом уряду з дня 20. 7. 1918 р. передрукувати їх українським державним гербом (тризубом) та віддати їх до поштового вжитку.

Українізація російських поштових марок переводилась в 6-ох поштових округах, а саме: Київ, Полтава, Одеса, Харків, Катеринослав, Поділля (дивись мапка-малюнок). Крім того було ще багато різних льокальних поштових станиць, які мали окремі уповноваження перебивати тризубом російські поштові марки, якщо було неможливо постачати їх марками з поштових округ. Ті наддруки роблено ручно або друком, причому типи тризуба не тільки поміж округами, але навіть у межах однієї округи, були різноманітні. Внаслідок цього маємо величезне багатство різних наддруків, кількістю 1600 відмін. Ця велика кількість нюансів зацікавила чимало збирачів світу, що просто стали ентузіастами української поштової марки. Деякі із цих наддруків — які звуться у філателії провізоріями — належать сьогодні, через їх невеликий наклад, до правдивих філателістичних рідкостей.

На нашому малюнку проілюстровано декілька типових українізованих марок. Крім того подано зразки деяких типових наддруків тризуба: (читай зліва направо) Київ III, Київ II, Київ I, Полтава I і II, Харків I, II, III, Катеринослав I і II, Одеса I, II, III, IV, V, VI, Поділля I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI (Є ще Поділля XII, XIII, XIV, XV, XVI). Це лише головніші відміни,

кожна з них має ще свої підвідміни. Це, до речі, інтернаціонально признані назви (чи то числа) тих відмін, які знайдете у більшості літератури на цю тему.

Крім того подаємо зразки льокальних наддруків тризуба, з різних міст, які тоді належали до Української Народної Республіки.

На другий раз подамо інформації про інші українські марки: шагівки, гривнівки, віденський випуск тощо. Але вже навіть із сьогоденного видно, що збирання українських поштових марок — це надзвичайно цікаве і складне завдання, варте уваги кожного поважного філателіста.

(За книжечкою «Українські поштові марки» Ю. Максимчука)

подав Любомир Онишкевич

Вже появилася другий наклад і знаходиться

в продажу книжка

ЛИХО З РОЗУМУ

збірник документів із України про 20-ох українських патріотів, заарештованих і засуджених на довголітні роки конц. таборів советськими органами безпеки у другій половині 1965 року.

Цей збірник матеріалів уклав український журналіст, співробітник Академії Наук України,

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ.

Книга «Лихо з розуму» дає нам змогу зачерпнути з безпосереднього джерела відомості про сучасну Україну, відслонити на короткий час заслону над процесами, що проходять на нашій Батьківщині і що тривожать усю свідому свого завдання українську політичну еміграцію.

Ціна 6.00 дол. з пересилкою (або рівновартість).

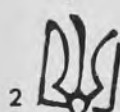
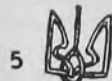
Цю багато ілюстровану книгу, на 336 сторінок, можна набути, висилаючи замовлення на такі адреси:

В Канаді:

Ukrainian National Federation
P. O. Box 1104, Stn. "D"
Toronto 9, Ont.

У США:

SMOLOSKEY
P. O. Box 6066, Patterson Station
Baltimore, Md., 21231, USA.

Локальні випуски

- 1- Батурин
- 2- Березівка
- 3- Сарни
- 4- Ромель
- 5- Обрич
- 6- Здобунів

КИЇВ
ПОДІЛЛЯ

ПОЛТАВА
ХАРКІВ

ОДЕСА

ТЕРНОПОЛЬ

У.Н.Р 1918

МОЛОДЕ ПЕРО !

ГУРТКОВА ПРОГУЛЯНКА

Прогулянка — це юнацька пригода:
Бавитись, співати,
По діброві зеленій
На волі гуляти.

Осіннє небо синіє,
А мальовані ліси
Покривають рясно
Поля, гаї, ліси.

Чути юнацький спів
І жартівливий сміх.
Навкруг — світ широкий,
Простори і ліси високі.

Далеко маршують юначки,
Але не зморені вони, —
У них серця молодії
Люблять життя, шукають краси.
А ця краса у серцях,
Це радість юнацьких літ.
Не далеко її шукати,
Бо краса — це Божий світ.

пл. юн. Богданна Дума
хронікарка гуртка "Маки",
10 кур. УПЮ-ок ім. О. Пчілки,
Торонто, Канада.

На світлинах бачимо членок гуртка
"Маки" з Торонто разом з їхньою
подругою ст. пл. Вірою Ковальською
(на 2-ій світлинці 2-га зліва) під час
їхньої прогулянки.

Усміхнися!

ЧЕСНИЙ

— Скільки вам років? — питає суддя підсудного.

— Двадцять п'ять.

— Алеж із Ваших паперів видно, що два роки тому ви відповідали перед судом так само.

— Прошу шановного суддю, коли стою перед судом, то не можу казати раз так, а другий раз інакше.

ВИРІВНЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА „ЮНАКА“

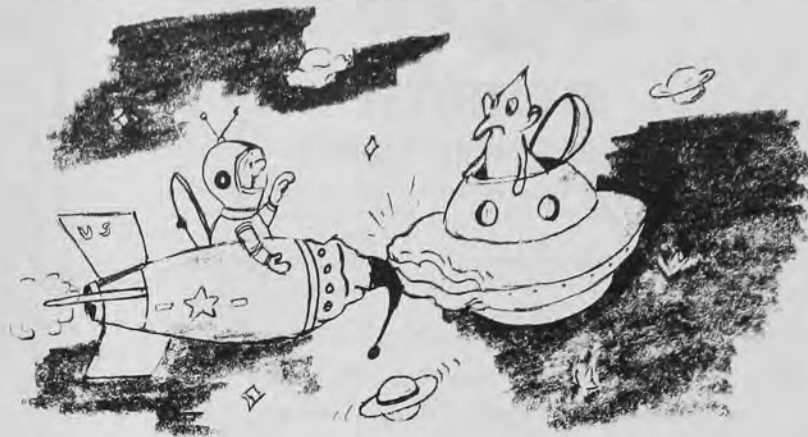
за 1968 рік — 5.00 доларів!

УСМІХНУСЯ!

МАРСІЯНСЬКІ ЖАРТИ ...

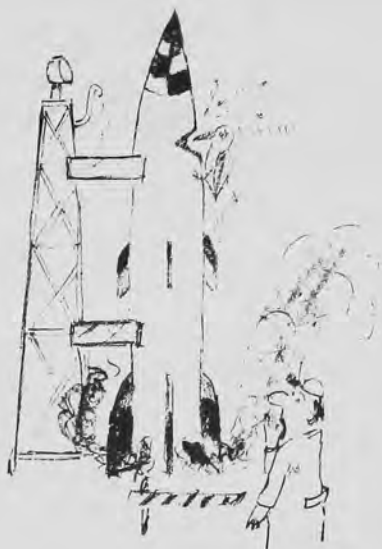
Очевидно, ви маєте повне забезпечення. Ні?...

Йому не стало грошей
на квиток додому....

без слів

Увага! Перервати виліт!

Місяцю яаасний... ти чарівниченьку!...

ПРИВІТИ

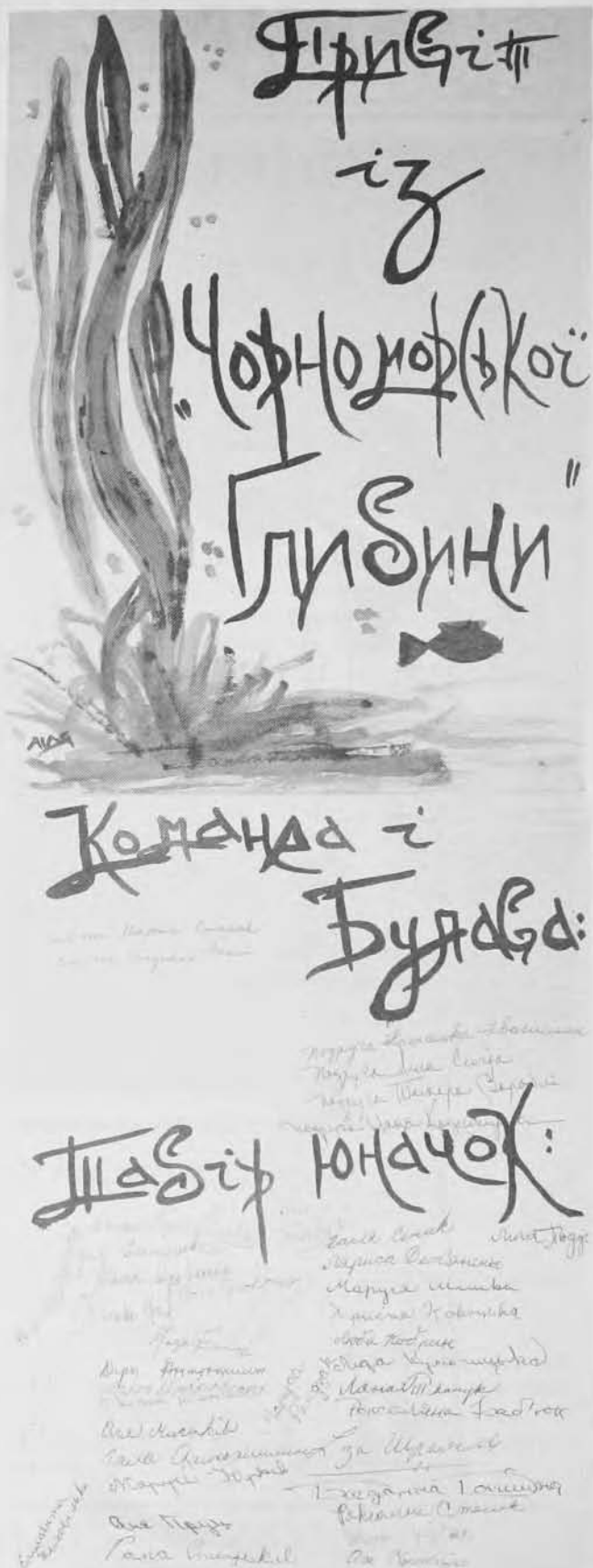
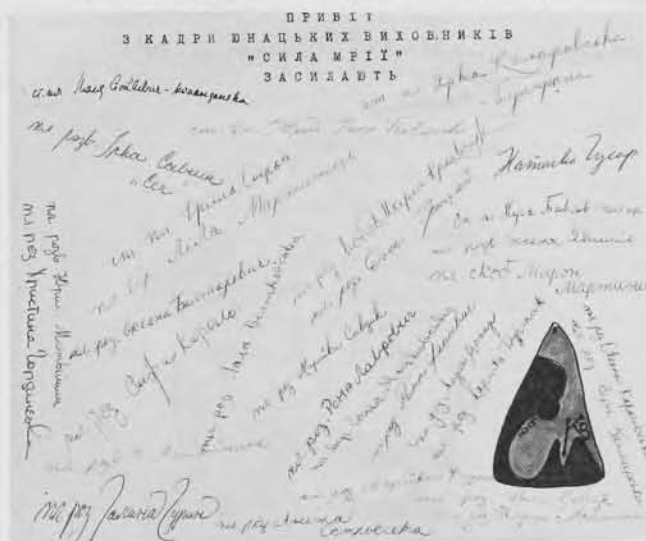
З ЦЬОГОРІЧНИХ ТАБОРІВ

До редакції і адміністрації «Юнака» наспіло цього року багато привітів з різних пластових таборів.

Деякі із одержаних привітів поміщуємо оце у зменшених репродукціях, щоб побачила їх велика громада наших читачів.

За всі одержані привіти щиро дякуємо.

Редакція і адміністрація «Юнака»

ХРОНІКА

СПОГАД ІЗ ПРОГУЛЯНКИ

Гориста Валія... Пластовий табір "Верховина". Зеленіють на галявинах шатра, похилилися розлогі дерева, а довкола обрію синіють верхи...

Хоч як весело і гарно в таборі, нас, пластунів, манять-ваблять ті верхи, що на обрії...

Наплечники вже готові, але перед мандрівкою в незнане треба добре все продумати, перевірити вийня, укласти стратегію.

Провідник прогулянки подає деталі: "Наша мандрівка горами на місце стрічі відбудеться трьома групами. Старші пластуни підуть ось цією дорогою, юначки помандують дорогою уздовж лісів, а юнаки перейдуть верхи гірськими доріжками" — і пояснює все на мапі.

Падуть ще запити, пояснення, і всі подаються на відпочинок.

Зрання ми вже в дорозі. Стрімко підносяться вгору шляхи. По боках стежки смерековий молодняк своїми пахощами свіжої живиці наговнює легені. Чим глибше в ліс, тим більше розкриває перед нами мати природа свої чари. Ось тут шумить потічок-бренчичок, там по-

лонинка з барвистими квіточками, — а далі гірські панорами Сновдонії та лісисті верхи, що так нагадують наші рідні Карпати.

Хоча почав накрапати дрібний дощик-мряка, нам однаково, бо не страшні нам негоди, ані бурі. На це ж ми пластуни!

Зачаровані прекрасними видами, надихані кристалиним повітрям лісу та втомлені цілоденним ходом, добиваємося до місця стрічі.

Усі зацікавлені..., чи прибули вже юначки? Чи знайдуть це місце старші пластуни? Чи не заблукала котрась група? Ще добре не відпочили, аж ось іздалеку видно постаті, обтяжені наплечниками.

Ідуть! Це наші! Слава!

Нічліг відбуваємо всі разом, але завтра знову різними шляхами повертаємося до нашої "Верховини".

Розглядаємося за догідним затишним місцем у лісі, щоб розтабуруватися й підготувати нічліг. Уже стоять шатра... Усі збирають галузки — ялину, сухе бадилля, траву, щоб збудувати собі вигідну "постіль-матрац". Добре ж каже народня мудрість: "Як собі постелиш, так і ви-

спишся". Тут нагода показати пластову зарадність, практичне пластування — уміти жити серед природи.

Горить уже, гріє ватра, казан весело кипить, сумаєр... Таємничі тіні падуть на високі ялиці... Мимоволі пригадуються таборові гутірки про наших героїв-ковстанців. Вони ж у гущі лісів жили, як ми сьогодні на нашій прогулянці...

Повечерявши, довго співаємо при догорячій ватрі. Врешті, відспівавши спільну молитву, подаємося на відпочинок. Шелест смерекового лісу заколисує нас до сну. Недалеко жебонить гірський потічок.

Вранці холодна водичка відсвіжус наші обличчя. Сніданок — і в дорогу.

Гірськими узгір'ями та ярами, чесані подмухами гірського вітру, з невідлущною піснею, позні вражень, що зостануться на все життя, покилені під тягарем наших наплечників, мандруємо в напрямі нашої "Верховини".

ЯРІВ

(Передрук із "Пластового Кутка" в "Українській Думці")

ЮНАЧКИ З ЮТИКИ

В попередньому числі "Юнака" (ч. 7-8) ми помістили в рубриці "Хроніка" (на 26 стор.) допис пл. розв. Лесі Яцків з Ютики, США, п. н. "Наша бібліотека". Оце містимо світлинку юначок з Ютики, що для зорганізування власної бібліотеки провели різні акції, про що було написано у згаданому дописі.

На світлинці бачимо зліва до прва: (сидять) пластуни учасниці Галина Луценко, Анна Ярмач, Ліда Герець, Богданна Лужна, Володимира Гнап, (стоять) пл. уч. Леся Бекерська і пл. розвідувачки: Леся Яцків і Дарія Боднарчук.

ПРО ГУРТOK "ЗОЛОТА ЛИПА"

У Торонті, в 10-ому курені юначок ім. О. Пчілки, є гурток "Золота Липа". Тому, що інтерпретація назви цього гуртка може бути різна та ще й через те, що Золоті Липи дуже горді зі своєї назви, вони написали до редакції "Юнака" листа із поясненням про цю свою назву, а ми оце його друкуюмо.

Редакція

Назва нашого гуртка "Золота Липа" походить не від назви ріки, оспіваної стрілецькою піснею, лише від назви дерева липа. Ми вибрали цю назву під впливом розповідей нашої впорядниці пл. сен. Марії Павлишин. Подруга розповідає нам про те, що в Україні є дуже багато лип та що липи — це улюблені дерева мешканцями багатьох українських сіл і міст. У Львові на деяких вулицях між розцвілими каштанами пишалися також і широколисті липи, цвіт яких блищав до сонця немов золотом.

Наша подруга пам'ятає ще й вірші на тему золотої липи. Каже, що їх почула вона колись ще в Україні на пластовому таборі на Остодорі в Карпатах. Подаємо текст цих пісень.

**

Довкола все пахне, довкола зацвіло,
Черемха та бози, липи вербоноси,
Усюди так любо, усюди так мило.
Грижолі літають і меду шукають,
Над липовим цвітом метелики
грають...

**

Ой, ще липа не зелена, не цвіте,
А вже пташка із вирію яр несе,
Ой, ще ниву плуг весняний не зорав,
А вже жайворонки над липою
заспівали!

**

І враз освітилися лица
Пливе розпливається дим
Пластове багаття іскриться
Красується липа цвітом золотим!..
(Вірш із пластового табору на
Остодорі)

Гурток "Золота Липа"

10 курінь УПЮ-ок ім. О. Пчілки
Торонто, Канада.

Усміхніся!

— Вибачте, цей столик зайнятий — каже кельнер гостеві.
— То добре, заберіть його, а мені принесіть другий.

БОЛОТО + ВРАЖЕННЯ + ДОЩ = "СВЯТО ВЕСНИ"

Автобус виїхав о 7-й год. увечері, вивантажений наплечниками, гітарами і канічками. Дорога до пластової оселі в Іст Четгемі, США, була приємна. Було багато співу і розмов. Заїхали ми на оселю близько 12-ої вночі, розпакували багаж і вимаршували до нашого бараку. Вечір був зимний і до сну всі тепло оряглися.

О 7-й вранці прокинулися від важкого сну, готові і жваві до будівництва табору. Ставимо шатра, будемо щогли, копаємо рови, ставимо браму. Нагло свисток... "Надавати однострої і приходити на відкриття". — Кидаємо лопати, сокири, шнур і біжимо вбиратися.

Сонце пече! 2-га година пополудні, обід покінчений, поставлені шатра, а ми чекаємо у черзі, щоб вирушити на теренову гру.

Менажки вже гомиті по вечері, і всі збираються на ватру. Горить наша ватра і палає до неба, голоси виспівують "Ніч вже йде"... , прощаємося... ідемо спати.

Неділя — устаємо при акомпаніменті "музики" краплинок дощу.

Думаю — що нині нам робити на дощі?

Умилися, вбралися в однострої, пішли на Службу Божу — а дощ далі ллє... Спорт відкликаний з причини дощу...

Ідемо складати шатра, закопувати рови, знімати щогли... Болото... Кожний крок вперед несе тебе один крок нижче — "Море нам по коліна, а болото по кістки..."

Відбувається закриття "свята весни". Стоїмо на мокрій траві у перемоклих черевиках, на холодному повітрі.

Читають виследи змагу. Нью-йоркські курені пластунів і пластунок виграли. На їхніх чашках блищать краплинки дощу.

Спакувавшись, вирушаємо додому.

Погода змочила наші однострої, але наші думки сухі і свіжі, повні вражень із пережитих пригод.

Пл. розв. Люба Сіра

25 Курінь УПЮ-ок ім. О. Степан в
Джерзі Сіті, США.

1949 р.

Липи вабили кожного не лише своїм виглядом, але і своїм запахом. Запах насолоджував зокрема літніми вечорами. У липні золотий цвіт липи найкорисніший і для людей, і для бджіл тому, що липовий мед має дуже великі лічничі якості, ним лікують грудні недуги чи горляні простуди. Давніше (а дехто і тепер) часто пили чай із сушеного липового цвіту.

Тож, як бачите, наша назва, подібно як і інших гуртків-квітів, зовсім відповідає пластовому гурткові. Символи липи вимовні, багатозначні. І ми члени "Золотої Липи" стараємося бути корисними для Пласту.

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ СЕРЕД ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ НА БРОНКСІ

18-го травня ц. р. пластова молодь Бронксу вітала у себе визначного українського мистця графіка Якова Гніздовського.

У церковній залі, на чолі з отцем парохом С. Голиком, зібралася пластова молодь із своїми провідниками пл. сен. Ігором Раковським та ст. пл. Славою Рудницькою і батьками, щоб побачити свого рідного мистця при праці. Мистця Якова Гніздовського представив місцевий голова Пластприяті п. В. Миськів, зупиняючися коротко на життєписі мистця.

Яків Гніздовський народився в 1915 році в Галичині, в Україні. Почав студії в академії мистецтва у Варшаві, а закінчив їх у Югославії. Прибув до США в 1949 р., а вже наступного року знайшов визнання за свої дереворити в Мінеапольському інституті. Від того часу він здобув

уже багато нагород і визнань за свою працю.

Відтак мистець Яків Гніздовський розповів про історію та творців деревориту. Після того мистець практично показав як постає дереворит та як його перебивають на папір. Закінчений дереворит — відбитку мистець Яків Гніздовський подарував Пластові — на Бронксі, для зужиття на пластові цілі.

Кінчаючи ту приємну зустріч, голова Пластприяті подякував мистцеві від імени присутніх за його цікавий показ та вартісний дарунок.

Мистець Гніздовський пообіцяв на майбутнє не забувати за пласто-

ву молодь та допомагати їй у пізнанні нових надбань науки та мистецтва.

Хочу додати, що в минулому за стараннями мистця Гніздовського наша пластова молодь у Бронксі оглянула виставку творів Могилянської Академії у головній публічній бібліотеці в Нью-Йорку та хемічну виставку "Еллайд Компани".

пл. розв. Петро Миськів
гурток УПЮ-ів "Тигри"

СВЯТКУВАННЯ 50-РІЧЧЯ ПІДНЕСЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАПORA НА ЧОРНОМОРСЬКІЙ ФЛЮТІ

27 квітня ц. р., на місцевій щоденній радіо-програмі пана Василя Шарвана, у пополудневих годинах юначки 40-го куреня УПЮ-ок ім. княгині Ольги у Боффало, США, під проводом і за постановкою пл. сен. Оксани Бережницької, зв'язкової куреня, передали монтаж про день 29-го квітня 1918 року із відповідними віршами та піснями.

Цей монтаж повторено 12 травня у залі, де була влаштована вистав-

ка, присвячена цій річниці, і де відбулося посвячення прапора 27-го куреня УПЮ-ів ім. гет. Пилипа Орлика. Виставку влаштував пл. сен. М. Борачок, а допомагали члени куренів УСП і УПС "Чорноморці" і "Чорноморські Хвилі".

На світлині бачимо саме фрагмент виставки, яку оглянуло багато осіб із-посеред пластунства та їхніх батьків.

ОБ

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

♦ пластові однострої ♦ пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд ♦ пластову літературу ♦ і т. п.

MOLODE ZYTIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79/98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

✱ Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки ✱ содові води
✱ морозиво ✱ солодощі — теж вибагливі, імпортовані
✱ шкільні і канц. приладдя ✱ українські і чужомовні часописи.

«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

НАШЕ СВЯТО ВЕСНИ

Наш гурток "Кедрина" вибрався 20 травня ц. р. разом зі своїми батьками поза місто на прогулянку відсвяткувати "Свято Весни". Ми всі поїхали на одну ферму близько місцевості Ламсден. До нашого умовленого місця не легко було потрапити — ми мусіли розпитуватися та користати із впластової вмілості теренознавства.

Очевидно, шукання місця таборування тривало довше і батьки не мали терпеливості та часу залишатися з нами. Після зроблення знімок "Кедрини" помандрували пішки, а батьки поїхали автами, щоб побути на фермі... а може тому, щоб приготувати вечерю.

На світлинці: 4 юначки з гуртка "Кедрина" зі своєю подругою пл. сен. Соною Скрипник.

Мандруючи, ми збирали квіти та перелазили дротяні перегороди. Тут зустріли нас справжні пригоди, навіть небезпечні. На пасовиськах ми зустрічали корови, а в одному місці навіть страшного бугая. Кожна з нас казала, що його не боїться, а проте, ми чомусь приспішили ходи і опинилися швидко на дорозі.

Ідучи дорогою, ми зайшли до нашого місця, де була приготовлена для нас вечеря. Апетити наші були надзвичайні. Батьки не мали морок з нами, ми все поз'їдали.

Згодом приїхали юнаки, які їздили на човнах і конях. Ми розпалили нашу ватру. Ватра була присвячена нашому Засновникові, покійному Олександрові Тисовському-Дротові. Ми вшанували Його пам'ять мовчанкою, а наша подруга сказала короткий життєпис Дрота. А на закінчення нашої ватри ми всі співали пластових пісень, переплітаючи

їх скечами. Заспівавши на закінчення "Ніч вже йде", ми попрощали вогонь-ватру і гарну околицю та повернулись до міста. А згадка про цей пам'ятний день залишиться у нас надовго.

Пл. уч. Катря Воробій
гурток УПЮ-ок "Кедрина"
Ріджайна, Канада.

"ЄВШАН - ЗІЛЛЯ"

Є в Пармі (біля Клівленду США), гурток юначок, який зветься "Євшан-зілля". Може дехто з вас навіть не знає, що таке "Євшан-зілля". Давні літописці кажуть, що це зілля росло в Україні і ніби мало такий чарівний запах, що хто його нюхав — пригадував собі свою батьківщину, навіть коли її вже зовсім забув. Нам цей переказ так сподобався, що ми назвали так наш гурток, і ця назва пригадує нам нашу батьківщину, якої ми ніколи не бачили.

В нашому гуртку є дев'ять юначок. Кожна для іншого смаку. Є чорнобриві і русаві, біляві та смугляві, стрункі і не такі дуже стрункі, — але всі разом годимося і спільно працюємо. Наші сходинок відбавляються кожного понеділка, і ми радо на них ідемо. На сходах робимо різні роботи, багато співа-

ємо, але найкраще любимо дискутувати над питаннями з "Юнака" на тему: "А що Ви на це?"

Мүшу сказати, що наш гурток досить активний. В листопаді минулого року ми доклали багато праці для влаштування рокового пластового базару. Взимку їздили цілим гуртком на лещата, у часі Різдва Свят колядували на Пласт, на Великодні Свята виводили під церквою гагілки з іншими гуртками, усі вбрані у стилізовані українські одяги. На Свято Матері наш гурток дав оригінальний скеч про маму, пера нашої талановитої подруги. В липні майже всі були на таборі на "Писаному Каміні", де дуже гарно таборували. Ми плаваємо, граємо відбиванку та беремо участь у спортивних змаганнях.

Хоча ми роджені на чужині та походимо з різних середовищ, однак всі ходимо в суботу до Рідної Школи та всі добре говоримо і пишемо по-українському.

Ці наші успіхи завдячуємо нашій подрузі ст. пл. Мотрі Грушкевич, яка нас розуміє і з якою ми любимо співпрацювати.

Пл. уч. Адя Телішевська
хронікарка гуртка УПЮ-ок
"Євшан-зілля, Парма, США.

УСМІХНІСЯ!

— Не можу собі уявити, як могли колись люди жити без електрики, без автомашин, без телебачення...
— Певно не могли. Всі померли.

УСМІХНИСЯ!

— Чим це незадоволена наша прем'єрша? — запитує один робітник сцени в іншого. — Адже їй подарували дев'ять кошиків із квітами.

— Так, — відповідає той, — але ж вона заплатила за десять.

Два друзі заговорили про знайомих близнюків — брата й сестру.

— Зовсім недавно я з'ясував, що вони зовсім не близнюки, — сказав один з них, — бо коли братові минуло 30 років, їй виявилося лише 24.

Продавець підходить до будинку, на східцях якого сидить маленька дівчинка.

— Мама вдома? — запитує він.

— Так відповідає дівчинка.

Агент довго дзвонить, ніхто не відповідає.

— Ти сказала, що мама вдома, чому ж вона не відчиняє?

— А ми живемо не в цьому будинкові.

Два малюки сперечалися про те, як народжуються діти.

— Їх приносять лелеки, — каже один.

— І ти віриш цим казкам? — запитує другий.

— А чому б і ні?.. При сучасній техніці все можливе.

Одна газета помилково надрукувала оголошення про смерть письменника. Він одразу ж подзвонив дружині.

— Ти чула? — запитав він.

— Так, звичайно, але звідки ти говориш?

Артур Конан-Дойль прибув у Париж. Таксист привіз його до готелю і, розрахувавшись, сказав:

— Дякую, пане Конан-Дойль.

— Звідки ви мене знаєте? — здивувався письменник.

— Це неважко визначити. В газетах було повідомлення, що ви маєте приїхати, з вашого одягу видно, що ви англієць, підстрижені ви так, як підстригаються в Лондоні. Зіставивши все це, я зміг назвати ваше ім'я.

— Вражаюче, — вигукнув письменник.

— І ще, — ніби згадуючи, мовив шофер, — я прочитав ваше прізвище на валізках.

Батько гуляє із сином у саду.

— Поглянь, скільки чорних слив, — каже батько.

— Тату, але ж вони червоні.

— Вони червоні, бо ще зелені (не стиглі), — відповів батько.

Кондуктор не пустив в автобус музиканта, який хотів сісти із контрабасом. 'Зажурений музикант зостався на вулиці.

— От бачите, дядю, — сказав малюк, — треба було вам вчитися грати на флейті.

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло" і перешліть дарункову передплату

для зразкових, але незаможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

Друг до друга в таборі під час попудневого відпочинку: Юрку! Пошта повернула твого листа, бо ти забув при адресі дописати свій "Зіп-код"!

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ й ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в нашій найбільшій і найстаршій у Торонті кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

● ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 4 $\frac{1}{2}$ % ДИВІДЕНДИ.

● КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива

випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ

власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

★★★

Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto(Ontario

Tel.: RO 7-7246

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших подруг і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року — це РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ЖУРНАЛА

ЮНАК

● Річна передплата у США і Канада — 5.00 дол. (у валюті країни передплатників). Передплата для інших країн подана на 2-й стор. обкладинки.

● Не відкладайте цього на пізніше, а вже тепер вишліть до нашої адміністрації Вашу пожертву на **дарункову передплату** для Ваших друзів чи Подруч.

● Маємо адреси зразкових, але неможливих юнаків і юначок, що хочуть діставати "Юнака", але самі не можуть заплатити передплати.

● Зробіть "ДОБРЕ ДІЛО" та зголосіть до нашої адміністрації одну дарункову передплату.

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont., Canada

Чи Ви вже вирівняли передплату?

Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в нашій кредитівці одержите: **5 $\frac{1}{2}$ %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 долярів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

СИНІЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

БОРСУК

ІЖАК

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів уміlostей

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожнoчасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ»
ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН